

ИНТЕГРИРАНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА И ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

Цели на антикорупционната политика

Въвеждане на устойчиви стандарти за добро управление – отговорност, прозрачност, отчетност, своевременност, ефективност, сътрудничество и координация между компетентните структури; Недопускане на корупционни практики и нулева толерантност към корупционни прояви по високите етажи на държавната власт и местното самоуправление; Ефективна защита на финансовите интереси на Европейския съюз;

ОТЧЕТ ЗА ПЕРИОДА ОКТОМВРИ – ДЕКЕМВРИ 2013 г.

Институционален подход за реализиране на антикорупционната политика на правителството

<p>1. Анализ и оценка за идентифициране на области с повишен корупционен риск</p>	<p>Министерства и второстепенни разпоредители с бюджет (ВРБ): Въз основа на констатираните слабости, пропуски и нарушения при извършване на проверките, в отчетите на ведомствата са посочени области с повишен корупционен риск, идентични с тези установени през предходни години (възлагане на обществени поръчки, усвояване на средства от ЕС, управление и разпореждане с имоти държавна собственост).</p> <p>В процеса на определяне степента на корупционен риск в проверяваните структури са установени пропуски в Методиката за оценка на корупционния риск, създаващи пречка за обективно оценяване. С цел ефективното извършване на проверките и в съответствие с т. 1.3. от Плана за действие (октомври – декември 2013 г.) със заповед на министър-председателя № Р-250 от 28.11.2013 г. е определена междуведомствена работна група, включваща инспектори от Главния инспекторат и ръководители на Инспекторати по ЗА, която разработи проект на нова методика. С предложението проект се цели определяне на индикатори за корупционен риск, приложими за цялата администрация (в т.ч. и за администрациите към независимите комисии и съвети, отчитащи дейността си пред Народното събрание); създаване на възможност за промяна в индикаторите за оценка на корупционния риск (добавяне на нови, изключване на други, в зависимост от секторна политика и/или естеството на работата на проверявания обект), без това да промени крайната оценка за степента на корупционен риск в проверявания обект; определяне на репрезентативно анкетно проучване (определени служители от отдела или дирекцията). При разработването на анкетите (приложение към методиката) в работата на междуведомствената работна група участват експерти от Института по психология към Министерството на вътрешните работи. Чрез предложените въпросници ще се оценяват личностните нагласи на служителите и търпимостта им към проява на корупционни практики в структурата, в която работят.</p> <p>При анализа на резултатите от проверките са идентифицирани нови, повтарящи се области с повишен корупционен риск, като:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) организиране и провеждане на процедури по реда на ЗОП от ВРБ; 2) дейности, свързани с възникване, изменение и прекратяване на служебното правоотношение по Закона за държавния служител; 3) предоставяне на информация и документи по искане на контролни органи. <p>Наред с това, са систематизирани основни специфики на секторните политики, които подлежат на наблюдение и проверка, поради извършване на дейности с повишен корупционен риск. Такива области са:</p>
---	---

<p>2. Правно–нормативни мерки (усъвършенстване на законовата и подзаконова уредба с антикорупционна насоченост)</p>	<p>Министерства и ВРБ:</p> <p>√ Министерство на икономиката и енергетиката и ВРБ: През отчетния период е утвърдена нова Стратегия за управление на риска в МИЕ. Налице е изменение и допълнение в Устройствения правилник на МИЕ, с цел прецизиране на функциите на две дирекции в министерството. През отчетния период са предприети действия по разработване на нов Етичен кодекс на служителите в МИЕ (утвърден със заповед на министъра на икономиката и енергетиката от 10.02.2014г.). В новия кодекс е включен раздел, регламентиращ изискванията за антикорупционно поведение на служителите. Актуализирани са „Вътрешните правила за прилагане на антикорупционни процедури, в това число и за докладване при откриване/установяване и/или наличие на информация за допуснати грешки, нередности, измами, злоупотреби и др. в МИЕ”; Вътрешните правила за дейността на Инспектората на МИЕ и Вътрешните правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и конфликт на интереси в МИЕ и Методиката за оценка на корупционния риск в МИЕ, с оглед извършените нормативни промени и са предприети последващи действия за преглед и анализ по същество на същите. Допълнени са Вътрешните правила за планиране и организация на провеждането на процедурите и контрол на изпълнението на сключените договори за обществени поръчки в БИМ, с текст, който въвежда ротационен принцип за членовете на комисиите по провеждане на обществени поръчки, с цел прилагане на антикорупционни мерки. В ИАНМСП са разработени и утвърдени: „Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в т.ч. и за докладване при откриване/установяване и/или наличие на информация за допуснати грешки, нередности, измами, злоупотреби и др. в ИАНМСП”; „Методика за оценка на риска”; Заповед № РД-12-7/31.01.2014 г. за докладване на конфликт на интереси и други нарушения по ЗПУКИ и Заповед №РД-12-5/29.01.2014 г. за утвърждаване на СФУК с нови изменения и допълнения, представляващи въвеждане на оценка на корупционния риск, паралелно, по реда и в сроковете на оценката на риска на ИАНМСП.</p> <p>√ Министерство на финансите: В изпълнение на мярка 1. от Раздел I. от Плана за действие за превенция и противодействие на корупцията от Инспектората на МФ е изготвен „Регистър за оценка на рисковите фактори, произтичащи от дейността на структури в МФ“. В тази връзка е актуализирана „Методиката за оценка на корупционния риск в МФ и ВРБК”, като е включен раздел относно процедурата по съставянето и воденето на Регистъра.</p> <p>√ Министерство на труда и социалната политика и ВРБ: Актуализирани са част от вътрешноделовите правила, като: Вътрешните правила за организация на административното</p>
---	---

<p>3. Усъвършенстване и прилагане на механизмите за превенция и противодействие на корупцията</p> <ul style="list-style-type: none"> – регулаторни – административни – контролни – административно-наказателни 	<p>Министерства и ВРБ:</p> <p>√ Министерство на финансите и ВРБ: В изпълнение на мярка 2. от Раздел I. от Плана за действие за превенция и противодействие на корупцията от Инспектората на МФ е извършена проверка за изпълнение на задължението за подаване на декларации от лица, които заемат публични длъжности в МФ, ДКХ и АДФИ, на основание чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ). Установено е: По отношение на администрацията на МФ служителите в МФ, назначени през 2013 г. в изпълнение на разпоредбите на ЗПУКИ са подали декларациите по чл. 12, т. 1 и т. 2 от закона в установените срокове; голям брой служители в МФ, за които е настъпила промяна на декларираните обстоятелства по чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ - поети задължения към кредитни или финансови институции на стойност над 5000.00 лв., не са спазили 7-дневния срок за подаване на декларацията по чл. 12, т. 3 от закона, съобразно разпоредбата на чл. 15 от ЗПУКИ, респективно въобще не са подали декларация. Въз основан на направените констатации от извършената проверка и в изпълнение на разпоредбата на чл. 18а, ал. 2 от ЗПУКИ, е предложено на министъра на финансите да бъде изпратен сигнал до Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси по отношение на 15 служители, за които се установи неизпълнение на задълженията по чл. 15, във връзка с чл. 12, т. 3 от ЗПУКИ. По отношение на администрацията на ДКХ и АДФИ се установи, че се поддържат регистри на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ, съобразно чл. 18 от ЗПУКИ. Служителите, назначени през 2013 г. в ДКХ и АДФИ, в изпълнение на разпоредбата на чл. 14, ал. 1 от ЗПУКИ са подали декларация по чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ пред органа по назначаване в законоустановения срок. През 2013 г. служителите на ДКХ не са подавали декларации по чл. 12, т. 3 от ЗПУКИ за настъпила промяна в обстоятелствата в подадените декларации по чл. 12, т. 1 и т. 2, в изпълнение на чл. 15 от същия закон, а в АДФИ такава декларация е подадена от 1 служител. През проверявания период по отношение на 2 служители от ДКХ и на 13 служители от АДФИ се установи, че същите са поели финансови задължения към банкови институции над 5 000 лв. и не са декларирали промяната в т. 3 от декларацията по чл. 12, т. 2 от ЗПУКИ в срок. Контролът по изпълнение на това задължение на служителите се осъществява от органа по назначаването, съгласно чл. 18а, ал. 1 от ЗПУКИ. През 2013 г. служителите на ДКХ и АДФИ не са подавали декларации за частен интерес по конкретен повод по чл. 12, т. 4 от ЗПУКИ, съгласно чл. 16, ал. 1 от същия закон. Въз основа на направените констатации от извършената проверка е предложено на основание чл. 18а, ал. 2 от ЗПУКИ, председателя на ДКХ и директора на АДФИ да изпратят сигнал до Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси за извършване на наказателно</p>
--	---

<p>4. Сътрудничество между държавните институции, гражданското общество, медиите и бизнеса (примери за реализирани секторни политики в резултат на сътрудничеството)</p>	<p>Министерства и ВРБ: Сътрудничество между Инспекторатите към министрите/председатели на държавни агенции с Главния инспекторат към МС във връзка с разработване и практическо прилагане на методите за проучване, събиране на данни и оценка на корупционния риск. В изпълнение на т.І.3. от Плана за действие (октомври – декември 2013 г.) със заповед на министър-председателя № Р-250 от 28.11.2013 г. е назначена междуведомствена работна група, която разработи проект за изменение и допълнение на Методическите указания във връзка с функциите и процедурите за работа на инспекторати и взаимодействието им със специализираните контролни органи и проект на нова Методика за оценка на корупционен риск. С предложените промени в Методическите указания се цели: подобряване взаимодействието между инспекторатите по Закона за администрацията и специализираните контролни органи (в т.ч. ЦППКОП и КПУКИ); повишаване ефективността на дейността на Инспекторатите при извършване на проверките; уеднаквяване на практиката по планиране на проверките и изготвяне на докладите за резултатите от тях. С новата Методика за оценка на корупционния риск се определят индикатори за корупционен риск, приложими за цялата администрация (в т.ч. и за администрациите към независимите комисии и съвети); създаване на възможност за промяна в индикаторите (добавяне на нови, изключване на други, в зависимост от секторна политика и/или естеството на работата на проверявания обект), без това да промени крайната оценка за степента на корупционен риск в проверявания обект; определяне на репрезентативно анкетно проучване (определени служители от отдела или дирекцията), чрез което ще се оценяват личностните нагласи на служителите и търпимостта им към проява на корупционни практики в структурата, в която работят.</p> <p>√ Министерство на икономиката и туризма и ВРБ: Текущо се извършва обмен на информация с правоохранителните органи във връзка с досъдебни производства и проверки, свързани с договори за безвъзмездна финансова помощ, както и по конкретни сигнали, подавани за проверка от ГД „ЕФК”. През отчетния период служители по нередности от ГД „ЕФК” са участвали в организирани от Дирекция „Координация на борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз (АФКОС)” в МВР присъствени заседания и неприсъствено обсъждане на казуси с възникнали нередности при изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ. Дирекция „Международно контролирана търговия и сигурност” поддържа специализирана интернет страница на Междуведомствената комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение (Междуведомствената комисия) към министъра на икономиката и енергетиката.</p>
--	--

<p>5. Прозрачност на управленските процеси и при предоставяне на публичните услуги</p>	<p>Министерства и ВРБ: На интернет страниците на всички Управляващи органи на Оперативни програми, финансирани от ЕС се поддържа електронна форма за регистриране за нередности.</p> <p>√ Министерство на икономиката и енергетиката и ВРБ: На Интернет страницата на МИЕ и ВРБ регулярно се актуализира публикуваната информация във всички значими рубрики касаещи целите, структурата, правилата за работа, информацията относно предоставяните административни услуги, механизмите и процедурите за предоставяне на достъп до обществена информация, отчети и др. На официалната интернет страница на министерството продължават да се поддържат публикуваните данни за връзка с Инспектората, както и за реда/начините за подаване на сигнали. Подобни рубрики са създадени и на интернет страниците на всички ВРБ, като при част от тях реда за подаване на сигнали е уреден и чрез препращане към страницата на Комисията за превенция и противодействие на корупцията. Поддържа се електронен адрес за подаване на сигнали за нередности и измами по ОП „РКБИ 2007-2013” с информацията относно начина за подаване на сигнали, като през отчетния период е регистриран 1 бр. сигнал за нередност, подаден на електронния адрес. През отчетния период в ГД „ЕФК” се води регистър на всички напуснали служители, съдържащ трите имена, длъжността и датата на напускане, предвид правилата по от „РКБИ”. Дирекция „Международно контролирана търговия и сигурност” поддържа публичен регистър на лицата, регистрирани за износ и трансфер и за брокерска дейност с изделия и технологии с двойна употреба, съгласно ЗЕКПСОИТДУ и публична база данни на потенциалните кандидати за участие в международни процедури на НАТО съгласно Наредбата за условията и реда за допускане на български физически или юридически лица до участие в международни процедури на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО). На Интернет страницата на БИМ са актуализирани публикуваните административни услуги, предоставяни от института, както и Тарифата за таксите, които се събират за извършването им и Ценоразписът за услугите, извършвани от БИМ, които са извън обхвата на Тарифата.</p> <p>√ Министерство на здравеопазването и ВРБ: По решение на ръководството на МЗ се разработи и прие от Министерския съвет, Национална здравна стратегия 2014-2020 г., в която в политика 10 „Развитие на електронното здравеопазване“ са залегнали основни мерки за внедряване и развитие на електронното здравеопазване за периода 2014-2020 г. Разработен е План за действие към политика 10, в който са заложени необходимите мерки, дейности, ресурси и срокове за изпълнение. Списък на предоставяните от МЗ административни услуги и стандартни оперативни процедури към тях са публикувани на интернет страницата на министерството. Целта на информацията е да се осигури прозрачност и публичност на</p>
--	---

<p>6. Информационна политика (информационни кампании, комуникационни стратегии, др. мерки за повишаване и н ф о р м и р а н о с т т а и способстващи за формирането на антикорупционна среда)</p>	<p>Министерства и ВРБ:</p> <p>√ Министерство на икономиката и енергетиката и ВРБ: Периодично се актуализира информацията на Интернет страницата на МИЕ, БИМ и ДАМТН относно дейността на Инспекторатите, като се обявяват резултатите от извършените проверки за корупция и/или по жалби срещу служители. Чрез електронните пощи на служителите текущо им се предоставя информация за прилагането на нормативни актове в областта на управлението на човешките ресурси и държавната служба. На Интернет страницата на ИАНМСП и МИЕ, са публикувани и се поддържат: информация относно участие на България в дейността на Работната група на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) по въпросите на корупцията в международните търговски сделки; Ревизирана препоръка на Съвета за борба с подкупването в международните търговски сделки (приета от Съвета на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие на 23 май 1997г.); Конвенция за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки. Наред с посочените публикации, на Интернет страницата на ИАНМСП, е поставена директория „Корупция и конфликт на интереси, електронен адрес за сигнали”. Продължава публикуването за обществено обсъждане на проектите на нормативни актове и стратегически документи на интернет страницата на МИЕ.</p> <p>√ Министерство на финансите и ВРБ: В изпълнение на мярка 5. от Раздел I. от Плана за действие за превенция и противодействие на корупцията на Интернет страницата на Министерството на финансите се публикува информация за действията на Инспектората на МФ при сигнали за корупция. Извършват се проверки по постъпилите сигнали за корупционно поведение от страна на служители от МФ и ВРБ на Информационната система за координация и комуникация между антикорупционните структури (ИСККАС) и на Интернет страницата на НАП за подаване на сигнали за корупция. През 2013 г. на МП Лесово и МП Малко Търново от Инспектората на МФ са проведени анкети с преминаващи пътници и превозвачи на ключови митнически пунктове, с цел получаване на обратна информация за наличието на обстоятелства и фактори, обуславящи възможности за корупционно поведение. За резултатите от проверката е изготвен доклад до министъра на финансите. Агенция „Митници” предоставя периодично или по конкретни поводи информация на медиите, НПО, граждани и т.н. по различни аспекти от дейността си, в т.ч. и във връзка с превенцията и противодействието на корупцията и други неправомерни деяния на митнически служители.</p> <p>√ Министерство на образованието и науката: Чрез сайта на МОН е осигурен достъп до образователни стратегии, национални и учебни програми и по действащи нормативни актове в системата на</p>
---	--

<p>7. Мерки за повишаване на административния капацитет – институционално укрепване на контролните звена (обучение, квалификация, ползване на експертиза и опит от ДЧ на ЕС, въвеждане и прилагане на добри практики)</p>	<p>Министерства и ВРБ:</p> <p>√ Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и ВРБ: За периода октомври – декември 2013г. ръководителят на Инспектората на МТИТС и всички инспектори са участвали в обучения по теми свързани с превенция на корупцията, конфликт на интереси и провеждане на процедури за обществени поръчки в Институт по публична администрация и в семинари на Асоциацията за противодействие на икономическите измами. Във ВРБ към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията се изучава и прилага положителния опит на държавите – членки от Европейския съюз. Професионалната квалификация на служителите се подобрява чрез продължаващо обучение по проблемите на корупцията, конфликта на интереси и професионалната етика, изразяващи се с посещения на курсове/семинари, провеждани от Институт по публична администрация.</p> <p>√ Министерство на икономиката и енергетиката и ВРБ: Всички служители от Инспектората на МИЕ и служители от дирекциите в министерството са участвали в обучение на тема „Закон за обществените поръчки – практика на прилагане”. През месец декември 2013 г. е организирано вътрешно обучение за 45 служители от БИМ по прилагането на ЗОП, както и за правата и задълженията на служителите, свързани с попълването на декларации по ЗОП.</p> <p>√ Министерство на здравеопазването: Участие на двама експерти от дирекция „Обществено здраве“ в Министерството на здравеопазването в обучение по проект „Въвеждане на комплексно административно обслужване за предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса“. Отдел „Наркотични вещества” в дирекция „Лекарствени продукти, медицински изделия и наркотични вещества” към Министерството на здравеопазването е провел семинар с инспекторите по наркотични вещества от 28-те регионални здравни инспекции, за оказване на методическо ръководство и координиране на дейността им.</p> <p>√ Министерство на образованието и науката: През октомври 2013 г. е назначен старши инспектор в Инспектората. Проведените са 4 специализирани обучения през 2013 г. по теми, пряко свързани с работата на Инспектората. През декември 2013 г. са обобщени ползите от обученията за оценка на въздействието и консултации на различните нива в административната система, конфликт на интереси и проблеми при прилагането на ЗПУКИ, основни производства по АПК и прилагане на ГПК.</p> <p>√ Министерство на вътрешните работи: Обучение и квалификация – организиран е курс за актуализация на професионалната квалификация на тема „Актуални проблеми на противодействието на</p>
---	---

8. Мерки, които ще залегнат в Плановите на централните (министерства и изпълнителни агенции) и териториалните (областните управители) органи на изпълнителната власт за следващата година – в частта превенция и противодействие на корупция

Министерства и ВРБ:

√ **Министерство на образованието и науката:** 1) Изготвяне на актуализирана Методика за оценка на корупционния риск в МОН; 2) Извършване на оценка на корупционния риск в административни структури от Инспектората, съгласно актуализираната МОКР в МОН; 3) Практическо прилагане на Методическите указания за контролните функции на инспекторатите и за тяхното взаимодействие; 4) Анализ и оценка на дейности в системата на образованието и науката с повишен корупционен риск, въз основа на извършени проучвания и проверки. Изготвяне на „пътна карта” за осигуряване на превенция срещу корупционни практики и нагласи в администрацията. Документът описва ключовите действия на институции/административни структури, ангажирани с функционални задължения, при изпълнението на които има съмнения и предпоставки за закононарушения и корупция. Пътната карта може да служи като инструмент за обективна оценка на дейности и цялостни процеси в администрацията. 5) Събиране на данни от дирекция КАО и извършване на проверка с цел анализиране ефективността на режима за заверка на документи за образование, издадени от легитимни български средни и висши училища, предназначени за чужбина. Осъществяване на планирано взаимодействие между Инспектората и дирекция КАО. 6) Инспекторатът да събере данни и да проследи резултатите от плановите проверки на Регистъра на всички действащи и прекъснали студенти, извършени от дирекциите „Висше образование и „Финанси”.

√ **Министерство на труда и социалната политика и ВРБ:** Актуализиране на Методиката за оценка на корупционния риск на дейността на администрацията на МТСП във Вътрешните правила за дейността на Инспекторат – МТСП. Актуализиране на прилаганата от Инспектората към изпълнителния директор на АСП Методика за определяне степента на корупционен риск в дейностите на териториалните структури на администрацията на Агенция за социално подпомагане. Актуализиране на Етичния кодекс на служителите от ИА ГИТ в частта относно конфликта на интереси.

√ **Министерство на отбраната:** Непрекъснато и своевременно актуализиране на информационните масиви – в електронните страници на МО и подчинените му структури; провеждане на курсове за ръководителите и членовете на Интегрираните проектни екипи, сформирани за управление на проекти и договори, с цел точното изпълнение изискванията на законодателните разпоредби при организиране възлагането на обществени поръчки и за недопускане на слабости от субективен характер, както и за повишаване квалификацията на експертите, да бъде организирано тяхното периодично обучение; ограничаване на броя на поръчките, осъществявани през пряко договаряне с един доставчик;

